

Nr 135.

Av herr Nilsson, Bernhard, m. fl., om åvägabringande av lättnader i de årliga avgifterna å egnahemslån från högkonjunkturen.

I proposition till 1926 års riksdag angående understöd till högkonjunkturrens egnahemslåntagare (IX. H. T., p. 97) förebragt utredning utvisar, att de, som under åren närmast före och efter 1920 bildade egnahem, hade att kämpa med avsevärda svårigheter till följd av högkonjunkturen. Förskjutningen i prisläget å jord, byggnadsmaterial och levande inventarier från förkrigstiden kan utläsas av följande uppgifter (indextal) för åren 1914, 1918, 1920 och 1922.

Å r	Saluvärde å åkerjord	Kostnader å byggnadsmaterial	Kreaturspriser
1914	100	100	100
1918	137	328	608
1920	172	336	317
1922	132	174	132

De ökade kostnaderna å jord och byggnadsmaterial medförde givetvis, att högre belåningsvärde sattes å lägenheterna och större lån tillmättes än tidigare. Nu åsyftade låntagare fingo härigenom dragas med väsentligt högre årliga avgifter — ränta och amortering — å lånen än de, som under fördelaktigare konjunkturläge bildat egnahem av motsvarande storlek. Stegrade priser å levande inventarier medförde ytterligare väsentligt ökad skuldsättning vid sidan av egnahemslånet. Den hjälpaktion, som enligt beslut av 1926 års riksdag genomfördes, torde främst hava tagit i ögonsikte önskemålet att i någon mån nedbringa låntagarnas mest tryckande gäld vid sidan av egnahemslånet. Svårigheterna med egnahemslånens förräntning och återbetalning under ett fallande konjunkturläge kvarstode alltjämt.

För åvägabringande av lättnader i de årliga avgifterna å egnahemslån från högkonjunkturen torde något böra åtgöras till förhindrande av, att åtskilliga låntagare måste avträda sina lägenheter. De utvägar, som i sådant syfte lämpligen böra anlitas, kunna utan ingående utredning givetvis endast antydas. Sålunda må framhållas, att konvertering av ifrågavarande egnahemslån skulle bringa låntagarna avsevärda lättnader såväl genom ny amorteringsfri tid som ock genom något minskad annuitet å de nya lånen efter amorteringskyldighetens inträde. Övervägas kan även sådan ändring av nuvarande proportion mellan egnahemslånens amorteringsdel och stående del, att lägre annuitet å lånen än nu ernås. Ehuru en så radikal åtgärd som avskrivning å egnahemslånens kapitalbelopp icke torde böra tillgripas förrän i sista hand,

synes densamma emellertid åtminstone böra tagas under omprövning under den utredning av spørsmålet, som torde böra komma till stånd.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag för åvägabringande av lättnader i de årliga avgifterna å egnahemslån från högkonjunkturen.

Stockholm den 23 januari 1937.

Bernhard Nilsson.

B. v. Stockenström.

Alfred Andersson.

Alexander Nilsson.